

ÇÖZÜMLER

1. İlk cümlede Hindistan'ın toplumsal yapısının komplike olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle ilk boşluğa "karmaşık" kelimesi getirilmektedir. İkinci boşlukta ise bezdirici düzensizlik probleminde karşı bir çözüm bulunması ifade edilmeye çalışılmaktadır.

Cevap: A

2. Parçada "narsisistik bir patinaj" ifadesiyle kişinin sürekli kendini seyretmesi ve kendine hayranlık duyması sonucu yerinde sayması anlatılıyor. "Patinaj" mecazı, ilerleyememeyi ve olduğu yerde dönüp durmayı ifade eder. Ayrıca "kendini geliştirmek için bir nedeni olmasa gerek" ifadesi de bu kişilerin değişim ve gelişim ihtiyacı duymadığını gösterir.

Cevap: E

3. D seçeneği, bu iki bilgiyi eksiksiz ve anlamı bozmadan birleştiriyor: Stephen King'in korku romanlarıyla tanındığını, The Body'nin diğer eserlerinden farklı özellikler taşıdığını, yazarın çocukluğundan izler barındırdığını ve sinemaya Stand By Me adıyla macera-dram türünde uyarlandığını birlikte ve doğru biçimde veriyor. Diğer seçeneklerde ise ya tür bilgisi yanlış aktarılmış (örneğin romanın korku türünde olduğu ima ediliyor) ya da anlam kayması oluşmaktadır.

Cevap: D

4. Parçadaki ilk cümleyle anlatılan, geçmişte bir yanlışın ya da sorunun düzeltilmeye çalışıldığıdır. İkinci cümle ise günümüzde insanların sorunu çözmek yerine büyüttüğünü yani olumsuzluğun parçası hâline geldiğini gösteriyor. Bu nedenle yakınılan durum, insanların geçmişte düzeltmeye çalıştıkları olumsuzlukların bugün bir parçası olmalarıdır.

Cevap: C

5. • I ve II: Özneyi vurgulamak için getirilen virgül, aynı görevde.
• III: Eş görevli sözcükleri ayırma
• IV: Ara/zarf tümlecini ayırma
• V: Sıralı cümleleri ayırma

Cevap: A

6. İkinci cümlede kullanılan "Uzay" kelimesi burada özel isim olarak kullanılmadığı için küçük harfle yazılmalıdır.

Cevap: B

7. • birbirlerinin: bir(i)bir + ler + i + nin sözcüğünde → "birbir" değil "birbir" biçiminde kullanıldığı için ünlü düşmesi görülür.
• daracak: dar + a+ cık sözcüğüne gelen -a harfi ile ünlü türemesi olmuştur.
• geleceğe: gelecek + e sözcüğünde "k" harfi "ğ"ye dönmüş ve ünsüz yumuşaması olmuştur.
• gelecekte: gelecek+ de → "k" sessizinden sonra "t" sesi gelerek ünsüz benzeşmesi olmuştur.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

8. Belirtili isim tamlaması, tamlayanı ve tamlananı ek almış yani “-ın/-in” ve “-ı/-i” ekleriyle kurulmuş isim tamlamasıdır. E seçeneğinde yüklem, “sürecin en önemli adımıdır.” Burada → “sürecin” (tamlayan, -in eki) + “adımı” (tamlanan, -ı eki) yapısı vardır. Yani yüklem, belirtili isim tamlamasından oluşmuştur. Diğer seçeneklerde yüklem ya basit isim cümlesidir ya da belirtili isim tamlaması niteliği taşımaz.

Cevap: E

9. “ihtiyaç duymadan” → -*madan* eki zarf-fiildir. “vücudunda ürettiği bir molekül” → ürettiği (-diği) sıfat-fiildir. “çalışan araştırmacılar” → çalışan (-an) sıfat-fiildir. “bu özelliğinden dolayı” → -den dolayı edattır, edat grubu oluşturur. “proteine, moleküle veya kimyasal reaksiyona” → veya bağlacıdır. Ancak parçada -*ma/-me*, , -*ış/-iş* -*mak/-mek* ekleriyle kurulmuş bir isim-fiil bulunmamaktadır.

Cevap: A

10. insanı: insan-ı → -ı hâl eki
kurdu: kurt-u → -u hâl eki
peyniri: peynir-i → i hâl eki
bizi: biz- i → hâl eki
(fabl) karakteri: karakter-i: tamlama içinde iyelik eki

Cevap: E

11. en (etkili) → sıfatı niteleyen zarf
hayattayken → zaman zarfı
sınırsız → sıfat
hep → zaman zarfı
daima → zarf

Cevap: C

12. Parçada Türk edebiyatındaki gül metaforu ile Amerikan edebiyatındaki gül metaforu karşılaştırılmıştır. Gül metaforunun kültürlere göre nasıl yorumlandığı açıklanmıştır. Bunu yaparken Türk ve Amerikan edebiyatı örnek olarak verilmiştir. “Yapraklarını döken bir ağaç misali” ifadesi bir benzetmedir. Ancak öykülemeye yer verilmemiştir.

Cevap: D

13. Parçanın genelinde Aydınlanma Çağı'nda şans kavramının reddedildiği, her şeyin doğa yasalarıyla açıklanmaya çalışıldığı anlatılıyor. I ve II. cümlelerde şansın boş inanç ve akıl dışılık olarak görüldüğü belirtiliyor. IV ve V. cümlelerde de Aydınlanma insanının tesadüf ve kaosu bile doğa yasalarıyla açıkladığı yani şansa yer vermediği vurgulanıyor. Ancak III. cümlede “şansa yer açıldı” denilerek önceki ve sonraki düşünceyle çelişen bir yargı ortaya konuyor.

Cevap: C

14. I ve II. cümlelerde duyguların ne olduğu ve nasıl işlediği sıcak soba örneğiyle somut şekilde açıklanıyor. Yani ilk bölümde duyguların geri bildirim mekanizması olduğu anlatılıyor ve örnekle destekleniyor. III. cümleyle birlikte daha genel bir yargıya geçiliyor: “Hissettiğimiz iyi ve kötü duygular davranışlarımızı yönlendiren biyolojik sinyallerdir.” Bu cümle yeni bir alt başlık gibi, duyguların işlevini anlatıyor. Sonraki cümleler de olumlu ve olumsuz duyguların yönlendirici etkisini açıklayarak III. cümledeki düşünceyi sürdürüyor.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

15. II. cümlede iş hayatından somut bir durum anlatılıyor: “Her şeyi en ince ayrıntısına kadar düşünürüz...” Bu, aşırı düşünme durumunun başlangıcıdır. I. cümle ise bunun genel sonucunu bildiriyor: “Düşünmeye ayırdığımız zaman kontrolsüz bir şekilde arttıkça eylem alanımız daralır...” Yani sebep-sonuç ilişkisini kuran ana cümledir. Dolayısıyla önce II gelmeli, ardından bunun sonucunu açıklayan I gelmelidir. Diğer cümleler III, IV, V zaten biriken işlerin yol açtığı süreci mantıklı biçimde sürdürmektedir.

Cevap: A

16. Parçanın anlatımına bakıldığında romantizmin, akılcılığa tepki olarak doğduğu ve akıldan uzaklaşıp doğaya ve duygulara yöneldiği vurgulanıyor. Boşluğa gelecek cümlelerin romantizmin akılcılıkla ilişkisini ve düşünsel tavrını özetlemesi gerekmektedir. Yani romantizm, karşı çıktığı akılcılığın değerlerini tersine çevirerek kendi yaklaşımını oluşturmuş.

Cevap: D

17. Parçada R-kompleks, insan beyninin en eski kısmı olduğu, sürüngenlerde de bulunduğu ve bağımsız programlarla davranışları yönlendirdiği belirtiliyor. Ayrıca yeni ve alışılmamış durumlarda işe yaramadığı vurgulanıyor. Bu açıklamalar, R-kompleksin içgüdüsel, öğrenilmiş olmayan ve programlanmış davranışları sağladığını gösteriyor.

Cevap: C

18. Parçada, müsabakaların farklı uygarlıklarda farklı biçimlerde ortaya çıktığı fakat özünde her zaman bir oyun niteliği taşıdığı vurgulanıyor. Yani yarışmaların amacı üstünlük göstermek olsa da yapı olarak oyundur ve galibiyet uygarlığa göre değişmektedir.

Cevap: B

19. Parçada, sevginin saf ve mutlak bir iyilik olarak görülmesinin bir yanılgı olduğu, sevginin seven kişinin kendi kişilik ve davranışlarıyla şekillendiği vurgulanıyor. Toni Morrison’ın “Sevgi asla sevenden daha iyi değildir.” sözü de bunu desteklemektedir.

Cevap: D

20. Parçada Picasso’nun, ustaların eserlerini kendi tarzıyla taklit ederek onların “üstünlüğünü” sorguladığı ve sıradan bir ressamın bile bu eserleri üretebildiğine dikkat çektiği anlatılıyor. Altı çizili sözle de anlatılmak istenen, tekrar edilebilir bir üretimin ayrıcalıklı veya üstün kabul edilemeyeceğidir.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

21. Parçada anlatılan Picasso'nun, ustaların eserlerini taklit ederek onları eleştirmek ve sanat tarihine damga vurmayı amaçlamasıdır. Ancak metinde Picasso'nun "halk için sanat anlayışına savaş açtığı" veya geleneksel değerlere karşı açık bir savaş verdiği söylenmiyor aksine eleştirisi, ustaların "üstünlük" iddialarına ve müzelerdeki değer abartısına yöneliktir.

Cevap: A

22. Parçada "figürasyon"un, insanların birbirine bağımlılığıyla oluşan ilişkileri ve bu ilişkilerin gündelik hayatı nasıl şekillendirdiğini gösterdiği anlatılıyor. Dans örneğiyle, bireyler arasındaki etkileşimlerin bir yapı oluşturduğu ve bu yapı olmadan dansın var olamayacağı vurgulanıyor. Yani figürasyon, bireyler arasındaki karşılıklı etkileşimleri resmeden imgeler olarak düşünülebilir.

Cevap: D

23. Parçada, figürasyonların gündelik hayatı hem şekillendirdiği hem de insanların eylemlerinden oluştuğu vurgulanıyor. Yani figürasyonlar da insanların eylemlerini belirliyor. Bu karşılıklı etkileşim, gündelik hayatın işleyişini anlamamıza imkân sağlamaktadır.

Cevap: E

24. Parçanın anlatımında paraya duyulan güvenin, insanların kolektif olarak yarattığı ve inandığı soyut bir sisteme dayandığı vurgulanıyor. Altı çizili sözle anlatılmak istenirse bu tür toplumsal "icatların" insana sağladığı konfor ve güç hissidir.

Cevap: A

25. Arpanın paraya dönüştürülmesinde zorluk yaşandığı, özellikle depolama ve taşımadaki güçlükler nedeniyle yeni arayışlara gidildiği anlatılıyor ve insanların paraya güven duyması ve ticari değer vermesi de belirtiliyor. Ancak dayanıklı materyalin kullanılmasına dair bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap: D

26. İnsanların paraya koşulsuz güven duyması, karşılığında sınırlı bir değeri bile kabul etmeye razı olmaları ve uzun vadeli ilişkilerle paranın gündelik hayatın vazgeçilmez bir gerçeği hâline gelmesi anlatılıyor. Bu, paranın yaşam için mutlak gerekli bir araç olarak benimsendiğini gösterir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

27. Alp 3. ve Duygu 1. sırada muayene olmuştur. Emin 6. veya 7. sırada muayene olmuştur.

Cevap: D

28. Alp, Caner ve Funda'nın şikayeti birbirinden farklı olup Funda'nın şikayeti uykusuzluk olduğundan Alp ve Caner olamaz.

Cevap: B

29. 1. Duygu / Halsizlik – Uykusuzluk
2. Gamze / Mide
3. Alp / Halsizlik – Mide
4. Caner / Halsizlik / Mide
5. Funda / Uykusuzluk
6. / Uykusuzluk
7. / Uykusuzluk

Cevap: B

30. 1. Duygu / Halsizlik – Uykusuzluk
2. Gamze / Mide
3. Alp / Halsizlik – Mide
4. Caner / Halsizlik / Mide
5. Funda / Uykusuzluk
6. / Uykusuzluk
7. / Uykusuzluk

- 5 ve 6. hastanın şikayeti aynı olduğundan Alp, Caner ve Funda 3–4–5 şeklinde sıralanır.
- Buket ve Emin art arda muayene olduğuna göre 6–7 olabilir.
- Funda'nın şikayeti uykusuzluk olduğuna göre 6. muayene olan kişinin de uykusuzluktur.
- 6 ve 7. Buket ve Emin ise 1. Duygu'dur.

Cevap: E

31. $8 - \frac{37}{8} = \frac{27}{8}$ yerine yazarsak

$$\frac{1}{\frac{27}{8}} \cdot \frac{9}{2} = \frac{4}{\frac{27}{3}} \cdot \frac{9}{2} = \frac{4}{3}$$

Cevap: C

32. $\frac{12^8 - 24^6}{48^4}$ işleminin sonucunu bulalım.

$$\begin{aligned} &= \frac{12^8 - 2^6 \cdot 12^6}{12^4 \cdot 4^4} \\ &= \frac{12^6(12^2 - 2^6)}{12^4 \cdot 2^8} = \frac{12^2(12^2 - 2^6)}{2^8} \\ &= \frac{2^4 \cdot 3^2 \cdot 2^4 \cdot 5}{2^8} \\ &= 45 \end{aligned}$$

Cevap: D

33. $\frac{\sqrt{40} - \sqrt{14,4}}{\sqrt{1,6}}$ işleminin sonucunu bulalım.

$$\begin{aligned} \frac{\sqrt{40} - \sqrt{14,4}}{\sqrt{1,6}} &= \sqrt{\frac{40}{1,6}} - \sqrt{\frac{14,4}{1,6}} = \sqrt{25} - \sqrt{9} \\ &= 5 - 3 = 2 \end{aligned}$$

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

34. $\frac{5 \cdot 5! - 4 \cdot 4!}{3 \cdot 3! - 2 \cdot 2!}$ işleminin sonucunu bulalım.

$$\frac{4!(5 \cdot 5 - 4)}{2!(3 \cdot 3 - 2)} = \frac{4! \cdot 21}{2! \cdot 7} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 2! \cdot 21^3}{2! \cdot 7} = 36$$

Cevap: C

35. $\begin{array}{r} \text{AAA5} \\ 4\text{BB} \\ + \text{C3} \\ \hline 6104 \end{array}$

5 + B + 3 = 14 olması için B = 6 olmalıdır.

$$\begin{array}{r} \text{AAA5} \\ 466 \\ + \text{C3} \\ \hline 6104 \end{array}$$

A = 5 ve C = 8 için eşitlik sağlanır.

O hâlde A · B · C = 5 · 6 · 8 = 240 olur.

Cevap: E

36. $\frac{6a+18}{a}$ ifadesi tek bir doğal sayı olarak verilmiş.

$$\frac{6a}{a} + \frac{18}{a} = 6 + \frac{18}{a}$$

O hâlde $6 + \frac{18}{a}$ ifadesinin doğal sayı olabilmesi için a sayısının 18'in bir katı olması gerekir.

a = 1, 2, 3, 6, 9, 18

a = 1, 3, 9 değerleri için $\frac{6a+18}{a}$ ifadesi çift olduğundan a = 2, 6, 18 olabilir.

$$2 + 6 + 18 = 26$$

Cevap: D

37. a = 3⁸

$$b = 4^7$$

c = 5⁶ olarak verilip sayıların sıralaması istenmiş. Üslü ifadelerde sıralama yapabilmek için taban veya üsleri eşit olmalıdır.

$$a = (3^4)^2 \Rightarrow 81^2$$

$$b = (2^7)^2 \Rightarrow 128^2$$

$$c = (5^3)^2 \Rightarrow 125^2$$

$$b > c > a$$

Cevap: B

38. $1 < 2x + 7 < 5$ olduğuna göre $1 - 3x$ ifadesinin değerleri toplamını bulalım.

$(2x + 7)$ ifadesini $(1 - 3x)$ 'e benzeterek alabileceği değerleri bulabiliriz.

$$1 < 2x + 7 < 5$$

$$1 - 7 < 2x + 7 - 7 < 5 - 7$$

$$\frac{-6}{2} < \frac{2x}{2} < \frac{-2}{2}$$

$$-3/ -3 < x < -1$$

$$9 > -3x > 3$$

$$9 + 1 > -3x + 1 > 3 + 1$$

$$10 > 1 - 3x > 4$$

$(1 - 3x)$ ifadesi 5, 6, 7, 8, 9 değerlerini alır.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

39. $2^x = 4^y$

$2^{x+1} + 4^{y+1} = 96$ olduğuna göre $x + y$ toplamını bulalım.

$$2^x \cdot 2 + 4^y \cdot 4 = 96$$

- 2^x yerine 4^y yazalım. • 4^y yerine 2^x yazalım.

$$2 \cdot 4^y + 4 \cdot 4^y = 96$$

$$2 \cdot 2^x + 4 \cdot 2^x = 96$$

$$6 \cdot 4^y = 96$$

$$6 \cdot 2^x = 96$$

$$4^y = 16$$

$$2^x = 16$$

$$y = 2 \text{ olur.}$$

$$x = 4 \text{ olur.}$$

$$x + y = 4 + 2 = 6$$

Cevap: C

41. $\frac{1}{3} < \frac{|x| - x}{32} < \frac{1}{2}$

$$32 < 3(|x| - x) < 48$$

x bir tam sayı olduğuna göre $3(|x| - x)$ ifadesi 3'ün katı bir doğal sayı olmalıdır.

$3(|x| - x)$ ifadesi 33, 36, 39, 42, 45 olabilir.

x 'in bir tam sayı olabilmesi için $|x| - x$ ifadesinin çift sayı olması gerekir. O hâlde $3(|x| - x)$ ifadesi 36 ve 42 olur.

$$3(|x| - x) = 36$$

$$3(|x| - x) = 42$$

$$|x| - x = 12$$

$$|x| - x = 14$$

$$x = -x - 12$$

$$x = -14 - x$$

$$x = -6$$

$$x = -7$$

Cevap: B

40. $\frac{x^2 - y^2}{\sqrt{x} - \sqrt{y}} = 40$ ve $x + y = 10$ ise $x \cdot y$ 'yi bulalım.

$$\frac{x^2 - y^2 = (x - y)(x + y)}{x - y = (\sqrt{x} - \sqrt{y})(\sqrt{x} + \sqrt{y})} \cdot \frac{(\sqrt{x} + \sqrt{y})(\sqrt{x} + \sqrt{y}) \cdot 10}{\sqrt{x} - \sqrt{y}} = 40$$

$$\sqrt{x} + \sqrt{y} = 4$$

- Her iki tarafın karesini alalım.

$$x + y + 2\sqrt{x \cdot y} = 16$$

- $x + y = 10$ olduğuna göre

$$10 + 2\sqrt{x \cdot y} = 16$$

$$2\sqrt{x \cdot y} = 6$$

$$\sqrt{x \cdot y} = 3 \text{ olur.}$$

O hâlde $x \cdot y = 9$ olur.

Cevap: A

42. $|2x^2 - 5x - 7|$ ifadesi bir asal sayı ise

$$|2x^2 - 5x - 7| = |(2x - 7)(x + 1)| = |2x - 7| \cdot |x + 1|$$

1. $|2x - 7| = 1$

2. $|x + 1| = 1$

$$2x - 7 = 1$$

$$x + 1 = 1$$

$$x = 4$$

$$x = 0$$

$$2x - 7 = -1$$

$$x + 1 = -1$$

$$x = 3$$

$$x = -2$$

$$x = 4 \text{ için } |2x^2 - 5x - 7| = 5$$

$$x = 3 \text{ için } |2x^2 - 5x - 7| = 4$$

$$x = 0 \text{ için } |2x^2 - 5x - 7| = 7$$

$$x = -2 \text{ için } |2x^2 - 5x - 7| = 11$$

$$x = \{4, 0, -2\}$$

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

43. $f(x) = 3x - 4$ ve $(f \circ f)(a) = 5 \cdot f(a)$ olarak verilmiş. a sayısının değerini bulalım.
- $f(f(a)) = 5 \cdot f(a)$ ise $f(a)$ değerini bulalım.
- $x = a$ için $f(a) = 3a - 4$ olur. Denklemden $f(a)$ yerine $3a - 4$ yazalım.
- $f(3a - 4) = 5 \cdot (3a - 4)$
- $f(3a - 4) = 15a - 20$
- $(3a - 4)$ ifadesini $f(x) = 3x - 4$ ifadesinde x gördüğümüz yere yazalım.
- $f(3a - 4) = 3 \cdot (3a - 4) - 4$
- $f(3a - 4) = 9a - 16$
- $15a - 20 = 9a - 16$
- $6a = 4$
- $a = \frac{2}{3}$ olur.

Cevap: B

44. 40 litre 120°
- 56 litre x
- $x = 168^\circ$ olur. O hâlde gül 72° olur.

Cevap: A

45. 15'in asal bölenleri : 3, 5
- 39'un asal bölenleri : 3, 13
- 40'in asal bölenleri : 2, 5
- Sayı 15'e kalansız olarak bölünürse diğer maddeleri sağlayamaz. O hâlde iki basamaklı ve asal çarpanları 2, 3, 5, 13 olmayan bir sayı olmalıdır. AB sayısı 77'dir.

Cevap: D

46. $\frac{2 \text{ kişilik}}{a}$ $\frac{3 \text{ kişilik}}{a + 9}$
- $a + 10 + 5$ $a - 1$

$$2(a - 1) = a + 15$$

$$a = 17$$

Toplam 112 kişi çalışmaktadır.

Cevap: E

47. $\frac{\text{Kadir}}{4 \text{ GB}}$ $\frac{\text{Yakup}}{16 \text{ GB}}$

16 GB'lık belleğin;

- $\frac{16 \cdot 25}{100} = 4 \text{ GB}$ (başlangıçta dolu olan kısım)
- $\frac{16 \cdot 40}{100} = 6,4 \text{ GB}$ (dosya yüklendikten sonra dolu olan kısım)

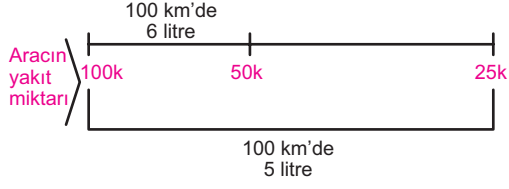
$$6,4 - 4 = 2,4 \text{ GB (dosyanın hacmi)}$$

$$\frac{2,4}{4} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = 60$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

48. Aracın deposunun hacmine 100k diyelim.

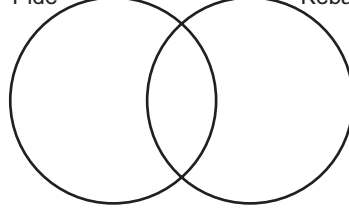
$$\frac{50}{6} + \frac{25}{a} = \frac{75}{5}$$

$$50a + 150 = 90a$$

$$a = 3,75 \text{ litre}$$

Cevap: D

50. Pide Kebap

$$125 - 34 = 91 \text{ (içecek istemeyen)}$$

$$47 + 74 = 121$$

$$121 - 91 = 30 \text{ hem pide hem kebab}$$

Cevap: A

$$51. \frac{\text{istenen}}{\text{Tüm Durum}} = \frac{\binom{3}{2}}{\binom{10}{2}} = \frac{\frac{3 \cdot 2}{2}}{\frac{10 \cdot 9}{2}} = \frac{1}{15}$$

Cevap: E

49. Çalışan sayısı $\Rightarrow x$

Yaş ortalaması $\Rightarrow y$

$$\frac{75 + x \cdot y}{x + 1} = 45$$

$$\frac{x \cdot y + x}{x} = 45 \text{ ise } y = 4 \text{ olur.}$$

y yerine 44 yazalım.

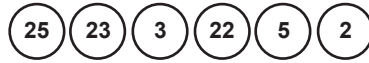
$$\frac{75 + x \cdot 44}{x + 1} = 45$$

$$75 + 44x = 45x + 45$$

$$30 = x$$

Cevap: C

52. 252332252

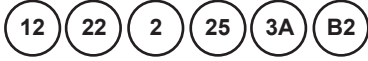

$$25 + 23 + 3 + 22 + 5 + 2 = 80$$

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

53. 12222253AB2

$$A = 3$$

$$B = 5$$

$$A \cdot B = 15$$

Cevap: D

54. 1. adım $\Rightarrow \sqrt{147}$

$$\begin{array}{r} 147 \quad | \quad 6 \\ \underline{ 24} \\ 3 \end{array}$$

Cevap: C

$$\begin{array}{r} A9 \quad | \quad 2 \\ \underline{ 4A} \end{array}$$

A = 9 için işlemi sağlar.

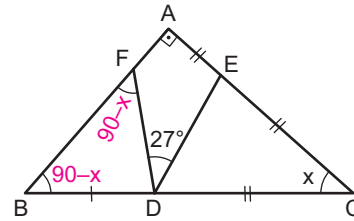
Cevap: E

$$\begin{array}{r} ABC \quad | \quad BC \\ \underline{ 21} \\ K \end{array}$$

121, 242, 243, 363, 364, 365, 484, 485, 486, 487 olabilir.

Cevap: B

57.

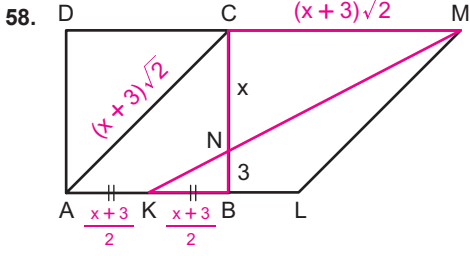
$$180 - 2x = 27 + 90 - \frac{x}{2}$$

$$63 = \frac{3x}{2}$$

$$42^\circ = x$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

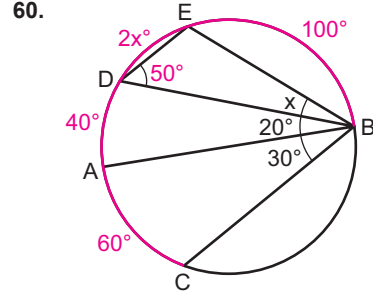

Pembe ile gösterilen kısımdaki kelebek kuralını uygulayalım.

$$\frac{3}{\frac{x+3}{2}} = \frac{x}{(x+3)\sqrt{2}}$$

$$x = 6\sqrt{2}$$

Cevap: D

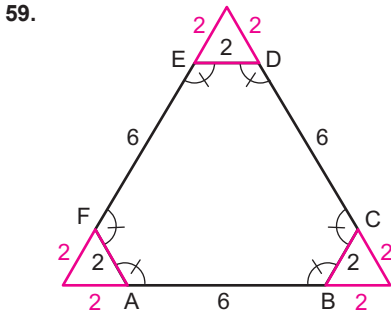

[AB] çap olduğundan

$$40 + 2x + 100 = 180$$

$$x = 20^\circ$$

Cevap: C

Eşkenar üçgen oluşturalım.

$$\text{Büyük üçgenin alanı} = \frac{10^2 \cdot \sqrt{3}}{4} = 25\sqrt{3}$$

$$\text{Küçük üçgenin alanı} = \frac{2^2 \cdot \sqrt{3}}{4} = \sqrt{3}$$

$$25\sqrt{3} - 3\sqrt{3} = 22\sqrt{3}$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kullanılan bazı terimler ile bunların günümüzdeki karşılıkları eşleştirmelerinden Ayukı yanlış verilmiştir. Ayukı yargıç değil hükümet anlamındadır. Yargıç ise yargan olarak ifade edilmiştir.

Cevap: D

2. Türkiye Selçuklu Devleti'nin başkenti İznik'in Haçlı Ordusu tarafından ele geçirilmesi üzerine başkentin Konya'ya taşınması I. Haçlı Seferi (1096-1097) sırasında. Bu dönemde Selçuklu tahtında I. Kılıç Arslan(1092-1107) bulunmaktadır.

Cevap: A

3. Türk-İslam devletlerinde ülke ve devlet yönetimi hakkında yöneticilere bilgi ve öğüt veren eserlere siyasetname denilmektedir. Mülkname devlete hizmeti geçenlere hükümdar tarafından mülk olarak verilen yerlerin belgesi. Seyahatname gezi yazısı. İcazetname medrese mezunlarına verilen belge. Menakıbnâme Tarikatlarda şeyhlerin kerametlerini konu alan eserlere verilen ad.

Cevap: B

4. Osmanlı Devleti'nde Rumeli'de sarayda yetişen kulların da görevlendirilmesi kulların merkezî yönetimdeki etkisinin azaldığı anlamına gelmez. Bu dönem merkez teşkilatındaki kulların yetki ve görevleri devam etmektedir.

Cevap: E

5. Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarında, fetihleri özendirerek için fethedilen bölgenin zaman zaman fetheden komutanlara verilmesi uygulamasına verilen ad kılıç hakkıdır. İltizam sistemi; devlete ait toprakların gelirlerinin açık artırma usulü ile satılması. Gedik hakkı esnaflara verilen dükkan açma iznine verilen ad. Millet sistemi Osmanlı toplumunda halkın din ve mezhep esasına göre yönetilmesi. Culûs bahşişi ise padişah değişikliğinde kapıkulu askerlerine dağıtılan bahşiş.

Cevap: A

6. Osmanlı Devleti'nde yerleşim merkezlerini birbirine bağlayan yollar üzerinde bulunan ve hem askerî hem de ticarî amaçla kullanılan yapı türüne verilen ad kervansaraydır. Bedesten kapalı çarşı. Arasta çarşılarında aynı ürünü satan dükkanların bulunduğu bölüme verilen ad. İmaret yoksullara yardım amacıyla geliştirilen hayır kurumlarıdır. Kapan ihtiyaç maddelerinin toptan alınıp satıldığı yer.

Cevap: B

7. Osmanlı Devleti'nde XVI. yüzyıl sonlarından itibaren tımarlı sipahilerin öneminin azalması ve ücretli askerlerin ön plana çıkması eyalet askerlerinde dönüşümü de beraberinde getirmiş, tımar topraklarının öneminin azalmasıyla da tımarlar iltizama dönüştürülmüş, böylece iltizam sisteminin yaygınlaşmasına ortam hazırlamıştır.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

8. Osmanlı Devleti'nde III. Selim Dönemi'nde yapılan ıslahatlarda devleti her alanda güçlendirme amacı vardır fakat meşrutî idareye geçme gibi bir çalışma yapılmamıştır. Zira Osmanlı Devleti'nde meşrutî idareye ilk kez 1876 yılında II. Abdülhamit Dönemi'nde geçilmiştir.

Cevap: E

9. Osmanlı Devleti'nde tek el usulünü kaldıran ve gümrük oranlarını düşüren antlaşma İngiltere ile yapılan 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması'dır. Bu antlaşma ile İngilizler çok geniş ekonomik imtiyazlar elde etmiştir.

Cevap: D

10. Osmanlı Devleti'nde Balkanlardan yapılan göçler sonucunda göçmenleri düzenli şekilde yerleştirmek ve ihtiyaçlarını gidermek amacıyla oluşturan kurul İskân-ı Muhacirin Komisyonu'dur. Muhacir kelime anlamı olarak göç eden anlamında kullanılmıştır.

Cevap: C

11. Resneli Niyazi ile Enver Bey'in "Hürriyet Kahramanları" olarak nitelendirilmesinde Osmanlı Devleti'nde 1908 yılında II. Meşrutîyet'in ilanın etkin rol oynamaları etkili olmuştur. Zira bu kişiler Reval Görüşmeleri sonrası II. Abdülhamit'e meşrutîyetin tekrar ilan edilmesi yönünde baskılarda bulunmuşlardır.

Cevap: B

12. Trablusgarp Savaşı sırasında İtalya'nın, On İki Ada'yı işgal ederek; Osmanlı Devleti'nin deniz yolu ile yardım göndermesini önlemek ve Osmanlı Hükûmetini barışa zorlama kamaçları etkili olmuştur. Ancak On İki Ada'nın Yunanistan'a verilmesini sağlamak gibi bir amacı söz konusu değildir.

Cevap: C

13. Mustafa Kemal'in takma isimle, gönüllü olarak katıldığı savaş Trablusgarp Savaşı'dır. Mustafa Kemal bu savaş için bölgeye Tanin gazetesinin muhabiri olarak "Şerif" takma adıyla gitmiş, Derne ve Tobruk'ta halkı örgütlemiştir.

Cevap: D

14. 30 Ekim 1918 tarihinde Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasında imzalanan Mondros Mütarekesi'nde yer alan konular arasında Boğazlar, stratejik bölgeler, demir yolları, savaş esirleri gibi konular yer alırken Osmanlı borçlarına dair bir husus yer almamıştır.

Cevap: E

15. Heyet-i Temsiliyenin yetkili olduğu dönemde gerçekleşen olaylar arasında Hıyanet-i Vatanîye Kanunu'nun kabul edilmesi yer almaz, bu kanun I. TBMM Dönemi'nde çıkarılmıştır. Heyet-i Temsiliye ise TBMM açılana kadar faaliyette bulunmuştur.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

16. 16 Mart 1920'de İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmesi üzerine Ankara'ya gelen Mebusan Meclisi başkanı Celalettin Arif Bey'dir. Celalettin Arif Bey son Osmanlı Meclisi Mebusanı'na Erzurum mebusu seçilmiş, bu süreçte meclis başkanı Reşat Hikmet'in ölümü üzerine meclis başkanlığı görevini üstlenmiştir.

Cevap: B

17. Batı Cephesi'ne cephane taşımak için oluşturulan ve "İstiklal Yolu" olarak adlandırılan güzergâh üzerinde İnebolu, Kastamonu, Çankırı, Ilgaz yer alır fakat Eskişehir bu güzergah üzerinde değildir.

Cevap: E

18. Milli Mücadele yıllarında Üçüncü Yunan Taarruzu Kütahya-Eskişehir Savaşı'dır. Birinci Yunan Taarruzu I. İnönü Savaşı, İkinci Yunan Taarruzu ise II. İnönü Savaşı'dır.

Cevap: D

19. Lozan Görüşmeleri'nde ele alınan Musul, 1926 Ankara Antlaşması ile İngiltere mandasındaki Irak'a bırakılmıştır. Hatay, 1939 yılında anavatana katılmıştır. Boğazlarda ise 1936 Montrö Sözleşmesi ile Türkiye'nin tam egemenliği sağlanmıştır.

Cevap: D

20. TBMM tarafından Osmanlı ailesine mensup kişilerin yurt dışına çıkarılmaları kararı, Halifeliğin kaldırıldığı 3 Mart 1924 tarihinde alınmıştır. Böylece rejimi güvence altına almak amaçlanmıştır.

Cevap: C

21. 1924 Anayasası'na sonraki yıllarda eklenen konular arasında 1934 yılında yapılan düzenleme ile kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi yer almaktadır.

Cevap: D

22. Yeni Türk Devleti'nin 1923-1930 yılları arasındaki iktisat politikasını araştıran bir öğrencinin bu dönemde 1934-1938 yılları arasına ait I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanmasını örnek göstermesi beklenmez.

Cevap: E

23. Atatürk'ün Nutuk adlı eseri 1919-1927 yılları arasında kapsar. Bu eserde ilkelerin tamamı kapsamlı bir şekilde anlatıldığı söylenemez. Zira ilkeler zaman içerisinde yerleştirilmiş ve 1937 yılında da anayasaya eklenmiştir.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

24. Bozkurt-Lotus Davası 1926 Yılında Türkiye ile Fransa arasında bir sorun olup 1936 yılında imzalanan Montrö Sözleşmesi'nde İngiltere'nin Türkiye'yi desteklemesine etki etmemiştir.

Cevap: D

25. 1955 yılında kurulan Bağdat Paktından, askerî darbeye bağlı yönetim değişikliği sonucunda çekilen devlet Irak olmuştur. Irak'ın pakttan ayrılmasıyla örgütün adı CENTO olmuştur.

Cevap: A

26. Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye'nin Kıbrıs Türklerinin haklarını korumak için gerçekleştirdiği 1974 Kıbrıs Barış Harekati sonucu olarak 1975-1978 yılları arasında Türkiye'ye ambargo uygulamıştır.

Cevap: C

27. Türkiye'de 12 Eylül 1980 sonrasında yaşanan gelişmeler arasında 1981 yılında kurulan Yükseköğretim Kurulu yer almaktadır. Diğer gelişmelerden Devlet Planlama Teşkilatının oluşturulması 1960 yılında, ekonomide 24 Ocak Kararları'nın alınması 24 Ocak 1980 yılında, Cumhuriyet Senatosunun faaliyete geçmesi 1961 Anayasa'sının kabulü sonrasında, Temmuz Beyannamesi'nin yayınlanması da 1947 yılında gerçekleşmiştir.

Cevap: B

28. 21 Haziran yaz gün dönümünde Kuzey Yarım Küre'de gündüz süresi kuzeye gidildikçe uzar, güneye gidildikçe kısalır. Yerel saat ise doğuya gidildikçe ileri, batıya gidildikçe geri olur. Soruda, hareket edilen doğrultuda hem gündüz süresinin uzaması hem de yerel saatin daha geri olması istenmektedir. Bu durum, hareketin kuzeybatı yönünde olması gerektiğini gösterir (kuzey = gündüz uzar, batı = saat geriler).

- A seçeneğinde; İzmir'den Van'a: İzmir batıda, Van doğuda → doğuya gidilir, yerel saat ileri olur (gerilemez). Ayrıca İzmir'e göre Van benzer enlemde veya biraz kuzeyde olsa da saat etkisi nedeniyle uymaz.
- B seçeneğinde; Sinop'tan Muğla'ya: Sinop kuzeyde, Muğla güneyde → güneye gidilir, gündüz süresi kısalır. Batıya gidilse de gündüz kısalacağı için istenen sağlanmaz.
- C seçeneğinde; Adana'dan Edirne'ye: Adana güneyde ve doğuda, Edirne kuzeyde ve batıda → kuzeybatı yönünde hareket. Kuzeye gidildiğinde gündüz uzar, batıya gidildiğinde yerel saat geriler. İstenen koşullar tam olarak sağlanmaz.
- D seçeneğinde; Antalya'dan Ardahan'a: Antalya güneybatıda, Ardahan kuzeydoğuda → kuzeye gidilir (gündüz uzar) ancak doğuya gidildiği için yerel saat ileri olur.
- E seçeneğinde; Samsun'dan Adıyaman'a: Samsun kuzeyde, Adıyaman güneyde → güneye gidilir (gündüz kısalır) ve doğuya gidilir (saat ileri). Her iki etki de ters.

21 Haziran'da hem gündüz süresinin uzaması hem de yerel saatin geri olması için kuzeybatı yönünde hareket edilmelidir. Bu koşulu sağlayan tek seçenek Adana'dan Edirne'ye'dir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

29. Orojenik hareketler, levha tektoniği nedeniyle tabakaların kıvrılması veya kırılmasıyla dağ sıralarının oluşmasını sağlar.

- I. İstanbul ve Çanakkale boğazları: Bu boğazlar, akarsu vadilerinin deniz seviyesinin yükselmesiyle sular altında kalması sonucu oluşmuştur (epirojenik hareketler ve deniz seviyesi değişimi). Orojenik hareketlerle doğrudan ilgisi yoktur.
- II. Kuzey Anadolu ve Toros dağları: Her iki dağ sırası da Alp-Himalaya orojenez kuşağında yer alır. Levhaların çarpışmasıyla kıvrılma ve kırılma sonucu oluşmuşlardır. Orojenik hareketlerin tipik örnekleridir.
- III. Çukurova, Bafra ve Çarşamba deltaları: Bu ovalar, akarsuların taşıdığı alüvyonların deniz kıyısında birikmesiyle oluşmuştur (birikim şekilleri). Orojenik hareketlerle ilgisi yoktur.

Orojenik hareketler yalnızca II numaralı maddede etkilidir.

Cevap: B

- 30.
- A seçeneğinde; Çatalca-Kocaeli Platosu: Marmara Bölgesi'nde yer alır. Genellikle aşınmış tortul ve metamorfik kayalardan oluşur, volkanik kökenli değildir.
 - B seçeneğinde; Cihanbeyli Platosu: İç Anadolu'da, genellikle tortul yapıya sahiptir. Volkanik oluşumlu değildir.
 - C seçeneğinde; Haymana Platosu: Ankara civarında, tortul arazilerden oluşur, volkanik değildir.
 - D seçeneğinde; Taşeli Platosu: Akdeniz Bölgesi'nde, karstik bir platodur; kalkerli arazilerden oluşur, volkanik kökenli değildir.
 - E seçeneğinde; Erzurum-Kars Platosu: Doğu Anadolu Bölgesi'nde, geniş lav örtüleriyle kaplı volkanik bir platodur. Akarsular tarafından yarılararak bugünkü şeklini almıştır. Bu tanıma tam uyar.

Verilen platolar arasında volkanik kökenli lav platosu özelliği gösteren Erzurum-Kars Platosu'dur.

Cevap: E

31. En fazla yağış ilkbaharda (Mart-Nisan-Mayıs) düşmektedir. Yaz aylarında (Haziran-Temmuz-Ağustos) belirgin bir kuraklık vardır. Yıllık toplam yağış yaklaşık 300 mm civarındadır (düşük). Kış aylarında (Aralık-Ocak-Şubat) sıcaklık sıfır derecenin altına düşmektedir.

Bu özellikler, karasal iklimin step (yarı kurak) varyantını işaret eder. Türkiye'de bu tür bir iklim, özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde görülür.

- A seçeneğinde; Adana: Akdeniz iklimi etkindir. Yağışlar kışın maksimum, yazlar kurak ve çok sıcaktır. Kış sıcaklıkları sıfırın altına düşmez. Yağış miktarı 600-800 mm civarındadır.
- B seçeneğinde; Trabzon: Karadeniz iklimi görülür. Her mevsim yağışlı, yazlar da yağış alır. Yıllık yağış 800-1000 mm'nin üzerindedir. Kışlar ılıktır (sıcaklık genellikle 5-7°C).
- C seçeneğinde; Konya: İç Anadolu'da karasal iklim hüküm sürer. Yağışlar ilkbaharda maksimum, yazlar kurak, yıllık yağış 300-350 mm civarındadır. Kışlar soğuk, sıcaklık sıfırın altına düşer. Grafikteki tüm özelliklerle birebir örtüşür.
- D seçeneğinde; Erzurum: Sert karasal iklim. Yağışlar ilkbahar ve yaz başında biraz daha fazla olsa da yıllık yağış 400-500 mm civarındadır. Kışlar çok soğuk ve uzun, sıcaklık -10°C'nin altına düşer. Grafikteki sıcaklık değerleri daha ılıman görünüyor (kışın -5°C civarı).
- E seçeneğinde; Diyarbakır: Güneydoğu Anadolu'da karasal iklim, ancak kışlar daha ılık (sıcaklık nadiren 0°C'nin altına iner), yağışlar kış-ilkbahar ağırlıklı, yazlar çok sıcak ve kurak. Yıllık yağış 400-500 mm civarındadır. Kış sıcaklıkları uymaz, yağış biraz fazla. Grafikteki veriler, düşük yıllık yağış, ilkbahar maksimum yağışı, yaz kuraklığı ve kış soğuğu ile Konya iline aittir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

32. Araştırmacının gözlem yaptığı sahada zakkum, defne, sandal, funda, menengiç, keçiboynuzu, pırnal meşesi gibi bitkilere rastlanmıştır. Bu bitkiler, Akdeniz ikliminin karakteristik maki elemanlarıdır. Maki, Akdeniz kıyılarında yaygın olan, kuraklığa dayanıklı, her dem yeşil çalı ve ağaççıklardan oluşan bir bitki örtüsüdür.

- I. Ergene Havzası (Trakya): Trakya'da yarı nemli iklim görülür, bitki örtüsü stepdir. Maki elemanları doğal olarak bulunmaz.
- II. Kırıkkale çevresi (İç Anadolu): İç Anadolu'da karasal iklim hüküm sürer, bitki örtüsü bozkırdır. Maki türleri yetişmez.
- III. Taşeli Platosu (Akdeniz kıyısı): Taşeli Platosu, Akdeniz Bölgesi'nde yer alır ve tipik Akdeniz iklimi etkisi altındadır. Maki bitki örtüsü bu bölgede yaygındır. Verilen bitkilerin tamamı bu alanda doğal olarak bulunur.
- IV. Mardin (Güneydoğu Anadolu): Mardin çevresinde karasal iklim görülür, bitki örtüsü step karakterlidir. Maki türleri yoktur.
- V. Rize (Karadeniz): Rize'de nemli Karadeniz iklimi vardır, bitki örtüsü orman ve çayırılıklardır. Maki elemanları bu iklimde yetişmez. Araştırmacının gözlem yaptığı saha, Akdeniz kıyısındaki Taşeli Platosu'dur.

Cevap: C

33. Jips, sülfatlı kayalardan olup suda kolayca eriyerek karstik şekiller (dolin, uvala, polye, mağara vb.) oluşturur. Türkiye'de jips karstı özellikle İç Anadolu'nun doğusunda, Sivas, Çankırı, Kayseri gibi illerde yaygındır.

- A seçeneğinde; Yozgat: İç Anadolu'da yer alır, ancak jips karstı Sivas kadar belirgin değildir. Daha çok granit ve volkanik kayalar yaygındır.
- B seçeneğinde; Diyarbakır: Güneydoğu Anadolu'da, kalker platoları ve bazalt alanları vardır. Jips yaygın değildir.
- C seçeneğinde; Giresun: Karadeniz Bölgesi'nde, volkanik ve tortul kayalar hakimdir. Jips oluşumu yoktur.
- D seçeneğinde; Kastamonu: Karadeniz Bölgesi'nde, kalkerli alanlar olsa da jips karstı bilinmez.
- E seçeneğinde; Sivas: İç Anadolu'nun doğusunda, geniş jips yatakları bulunur. Sivas çevresinde jipsin erimesiyle oluşmuş dolinler, obruklar ve jips platoları yaygındır. Türkiye'de jips karstının en tipik görüldüğü ildir. Jipsin oluşturduğu yer şekilleri en yaygın Sivas ilinde görülür.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

34. Vertisoller, killi yapılı, şişme-büzülme özelliği gösteren ve "kepir" veya "taş doğuran toprak" olarak bilinen topraklardır. Türkiye'de genellikle düz veya hafif eğimli alanlarda, özellikle Trakya'daki Ergene Havzası, Güneydoğu Anadolu ve bazı iç bölgelerde yaygındır.

- I. Ergene Havzası: Trakya'da yer alır, düzlükler killi topraklarla kaplıdır ve vertisoller burada yaygındır.
- II. Kastamonu: Karadeniz Bölgesi'nde, engebeli arazi ve kahverengi orman toprakları hakimdir. Vertisoller yaygın değildir.
- III. Kars: Doğu Anadolu'da volkanik araziler, siyah topraklar (çernozyom) görülür. Vertisol yoktur.
- IV. Antalya: Akdeniz kıyısında kırmızı Akdeniz toprakları (terra rossa) yaygındır. Vertisoller burada bulunmaz.
- V. Adana: Çukurova'da alüvyal topraklar hakimdir. Vertisoller sınırlıdır. Vertisollerin yaygın olduğu alan I. Ergene Havzası'dır.

Cevap: A

35. 1940-1945 yılları arasında Türkiye'de nüfus artış hızının en düşük seviyededir. Bu dönem II. Dünya Savaşı yıllarına denk gelir ve Türkiye savaşa fiilen girmese de seferberlik ilan edilmiş, askere alımlar artmış, ekonomik sıkıntılar yaşanmıştır.

- A seçeneğinde; Seferberlik ilan edilerek asker sayısının artırılması: Savaş tehdidi nedeniyle milyonlarca erkek askere alınmış, bu durum evliliklerin ve doğumların azalmasına yol açmıştır. Ayrıca askerlik çağındaki nüfusun üretimden kopması dolaylı etkiler yaratmıştır. En doğrudan ve belirleyici faktör budur.
- B seçeneğinde; Ülke genelinde ekonomik sorunların yaşanması: Savaş koşulları nedeniyle kıtlık, yoksulluk ve geçim sıkıntısı yaşanmış, bu da doğumları azaltıp ölümleri artırabilmiştir. Ancak ekonomik sorunlar büyük ölçüde seferberliğin ve savaşın bir sonucudur. Seferberlik kadar doğrudan bir etki değildir.
- C seçeneğinde; Ülke dışına göçlerin yaşanması: Bu dönemde Türkiye'den dışa göç yaşanmamıştır; aksine savaştan kaçan göçmenler gelmiştir. Göçler nüfus artış hızını düşürücü yönde etkili olmamıştır.
- D seçeneğinde; Uygulanan nüfus politikaları: 1940-45 arasında özel bir nüfus politikası uygulanmamıştır. Önceki dönemde nüfusu artırmaya yönelik politikalar olsa da savaş yıllarında bu politikaların etkisi kalmamıştır.
- E seçeneğinde; Eğitim seviyesinin yükselmesi: Eğitim düzeyindeki artış uzun vadede doğumları azaltır, ancak bu kısa dönemde belirleyici değildir. Ayrıca savaş yıllarında eğitimde olumlu bir gelişme yaşanmamıştır. 1940-1945 arasında nüfus artış hızının düşmesinde en fazla etkili olan faktör seferberlik nedeniyle asker sayısının artırılmasıdır.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

36. Haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinin daha fazla göç veren yerler olduğu sorulmaktadır. Türkiye’de göç hareketliliği genellikle az gelişmiş, iş imkânları sınırlı, kırsal nüfusun yoğun olduğu bölgelerden; gelişmiş sanayi ve hizmet sektörünün bulunduğu bölgelere doğrudur.

- I. (İzmir, Aydın): Ege Bölgesi’nin gelişmiş illeridir. Sanayi, turizm ve tarım açısından güçlüdür. Göç alan bölgelerdir.
- II. (Bursa): Marmara Bölgesi’nde sanayileşmiş, göç alan önemli bir merkezdir.
- III. (Yozgat): İç Anadolu’da tarıma dayalı, gelişmemiş bir ildir. Sürekli göç vermektedir.
- IV. (Adana, Hatay): Akdeniz Bölgesi’nde sanayi ve tarım potansiyeli yüksek illerdir. Göç alma eğilimindedir.
- V. (Muş, Bingöl): Doğu Anadolu’da ekonomik olarak geri kalmış, işsizlik oranı yüksek, sürekli göç veren illerdir.

Daha fazla göç veren alanlar III (Yozgat) ve V (Muş-Bingöl)’tür.

Cevap: D

37. Karadeniz kıyı kuşağında yerleşmeler genellikle dağınık dokuludur. Bu durumun nedenleri arasında su kaynaklarının bolluğu, eğimli ve engebeli arazi yapısı, akarsularla parçalanmış topoğrafya sayılabilir. Ancak platoların geniş yer kaplaması Karadeniz Bölgesi için tipik bir özellik değildir.

- A seçeneğinde; Su kaynaklarının fazla ve yaygın olması: Su kaynaklarının her yerde bulunması, yerleşmelerin suya bağımlı olarak toplanmasını gerektirmez; dağınık yerleşmeyi kolaylaştırır.
- B seçeneğinde; Eğitim değerlerinin yüksek olması: Eğitim, düz yerleşim alanlarını sınırlar ve yerleşmeleri dağınık hale getirir.
- C seçeneğinde; Platoların geniş yer kaplaması: Karadeniz Bölgesi’nde platolar geniş alan kaplamaz; daha çok dağlar ve dar kıyı şeridi hakimdir. Bu nedenle dağınık yerleşmeye neden olan bir faktör değildir.
- D seçeneğinde; Arazinin akarsularla parçalanmış olması: Akarsular vadiler oluşturarak arazinin bölünmesine ve yerleşmelerin dağınık olmasına yol açar.
- E seçeneğinde; Dağlık ve engebeli arazi yapısı: Engebeli arazi, düz ve toplu yerleşim alanlarını kısıtlar, dağınık yerleşmeyi teşvik eder.

Karadeniz kıyı kuşağında dağınık yerleşmeye neden olan faktörler arasında platoların geniş yer kaplaması yer almaz.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

38. • A seçeneğinde; su ürünleri üretimi içerisinde balık en fazla paya sahiptir. Türkiye'de su ürünleri denildiğinde ilk sırada balık gelir; avcılık ve yetiştiricilikte balık türleri (hamsi, istavrit, levrek, çipura vb.) başı çeker.
- B seçeneğinde; dalyan balıkçılığı açık ve derin denizlerde yapılmaktadır. Yanlış. Dalyan balıkçılığı, kıyıya yakın, lagün (gölcük) gibi sığ ve korunaklı sularda kurulan tuzaklarla yapılan geleneksel bir yöntemdir. Açık ve derin denizlerde yapılmaz. Bu nedenle söylenemez.
- C seçeneğinde; balık avcılığı çoğunlukla Türk karasularında yapılmaktadır. Türk balıkçı filosu genellikle kıyılarımızda ve karasularımızda avlanır; uluslararası sularda avlanma oranı daha düşüktür.
- D seçeneğinde; denizlerdeki kirlilik balıkçılığı olumsuz etkilemektedir. Deniz kirliliği (evsel, endüstriyel atıklar, mülaj vb.) balık popülasyonunu azaltmakta, av verimini düşürmektedir.
- E seçeneğinde; Su ürünleri tüketiminin çoğunluğu ülke içinde gerçekleşmektedir. Üretilen su ürünlerinin önemli bir kısmı iç pazarda tüketilir; ihracat da olmakla birlikte miktar olarak iç tüketim daha fazladır.

Dalyan balıkçılığının açık ve derin denizlerde yapıldığı ifadesi yanlıştır.

Cevap: B

39. Çay tarımı, Doğu Karadeniz kıyı kuşağında ekonomik olarak yapılabilir. Bunun nedeni, çay bitkisinin yetişme koşullarıyla ilgilidir. Çay; bol yağış, yüksek nem, ılıman sıcaklıklar ve asidik, humuslu, iyi drene edilmiş topraklar ister. Bu koşullar Doğu Karadeniz'de doğal olarak bulunur.

- I. İklim koşulları: Çay, yıllık yağış miktarının yüksek (2000 mm üzeri) ve düzenli dağıldığı, yazları serin, kışları ılık geçen nemli iklimlerde yetişir. Doğu Karadeniz'de bu iklim özellikleri tam olarak görülür.
- II. Toprak özellikleri: Çay, asit karakterli, organik maddece zengin, geçirgen ve derin toprakları sever. Bölgede volkanik ana kaya üzerinde oluşan asidik orman toprakları bu özellikleri taşır.
- III. Su kaynakları: Çay tarımı sulama gerektirmez; doğal yağışlarla yetişir. Su kaynaklarının varlığı (akarsular) genel tarım için önemli olsa da çayın yalnızca bu bölgede yetişmesinde belirleyici değildir.

Çay tarımının Doğu Karadeniz'de yoğunlaşması iklim koşulları ve toprak özellikleriyle doğrudan ilişkilidir.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

40. Türkiye’de kıyı turizmi sezonunun uzunluğu, önce-likle iklim koşullarına, özellikle güneşlenme süresi ve hava/deniz suyu sıcaklığına bağlıdır.

- A seçeneğinde; güneşli gün sayısının fazla ol-ması: Akdeniz ikliminde yazlar uzun, sıcak ve güneşlidir; bahar ayları da ılık geçer. Bu durum denize girme mevsimini (Mayıs-Ekim arası) uzatır. Temel neden budur.
- B seçeneğinde; Geniş kumsalların varlığı: Kum-sallar turizm için önemli bir çekiciliktir ancak se-zonun uzunluğunu belirlemez. Karadeniz kıyıla-rında da kumsallar vardır ama sezon kısadır.
- C seçeneğinde; Tarihî ve doğal güzelliklerin yer alması: Bu unsurlar turistik çekiciliği artırır ancak sezon süresini uzatmaz; yıl boyu ziyaret edilebilirler.
- D seçeneğinde; Ulaşım ve konaklama imkânla-rının gelişmişliği: Altyapı turizmin gelişmesi için gereklidir ancak sezonun uzunluğuna doğrudan etki etmez.
- E seçeneğinde; Uzun kıyı şeridinde sahip olma-sı: Kıyı uzunluğu potansiyeli artırır ama sezon uzunluğu iklimle ilgilidir. Ege kıyıları da uzundur ama Akdeniz kadar uzun sezon yaşanmaz.

Akdeniz kıyılarında turizm sezonunun en uzun ol-masının temel nedeni güneşli gün sayısının fazla olmasıdır.

Cevap: A

41. Türkiye’de pamuk belirli iklim koşullarına (özellikle sıcaklık ve nem) bağlı olarak yetişen bir tarım ürü-nüdür.

- A seçeneğinde; Sıcaklık: Pamuk, yetişme dö-ne-minde yüksek sıcaklık ister (ortalama 25-30°C). Don olaylarına karşı çok hassastır. Bu nedenle Türkiye’de pamuk üretimi, yazları sıcak ve uzun olan Akdeniz, Ege ve Güneydoğu Anadolu böl-gelerinde yoğunlaşır. Sıcaklık, dağılışı belirle-yen birincil faktördür.
- B seçeneğinde; Nüfus: Nüfus yoğunluğu, iş gücü varlığını ifade eder ama üretimin dağılışını belirlemez. Pamuk üretimi nüfusun fazla olduğu yerlerde değil, iklimin uygun olduğu yerlerde ya-pılır.
- C seçeneğinde; Ulaştırma: Ulaşım imkânları ürünün pazara ulaşmasını kolaylaştırır ama üretim yerinin seçiminde iklim kadar belirleyici değildir.
- D seçeneğinde; Yükselti: Yükselti arttıkça sıcak-lık düşer, bu nedenle pamuk tarımı yükseltinin az olduğu alanlarda yapılır. Ancak asıl belirleyici sıcaklıktır.
- E seçeneğinde; Sanayi: Pamuğa dayalı sanayi tesisleri (dokuma, iplik fabrikaları) üretim bölge-lerine yakın kurulabilir, ancak sanayinin varlığı üretim dağılışını başlatmaz; üretim olduktan sonra sanayi gelişir. Pamuk üretiminin coğrafi dağılışında en fazla etkili olan faktör sıcaklıktır.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

42. I. Ergene Havzası (Trakya): Tarım ve sanayi ağırlıklı bir bölgedir. Hayvancılıkta tiftik keçisi yetiştiriciliği öne çıkmaz.
- II. Ankara: İç Anadolu'da yer alır, tiftik keçisinin anavatanı ve en yoğun yetiştirildiği ildir.
- III. Kars: Doğu Anadolu'da yüksek platolarıyla büyükbaş hayvancılığa elverişlidir.
- IV. Siirt: Güneydoğu Anadolu'da yer alır, Tiftik keçisi yetiştiriciliğinde Ankara'dan sonra 2. sırada yer alır. Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin en yoğun olduğu alan II. Ankara'dır. IV. Siirt ise ikinci derecede sayılabilecek bir bölgedir. Bu nedenle doğru cevap II ve IV'tür.

Cevap: D

43. Tarıma dayalı sanayi, tarım ürünlerini işleyen tesislerin (un, yağ, şeker, konserve, meyve suyu, tekstil vb.) yoğunluğu ile ilişkilidir. Bu tür sanayilerin gelişmesi için geniş tarım alanları, ürün çeşitliliği ve pazara yakınlık gerekir.

- I. Kastamonu: Karadeniz Bölgesi'nde yer alır. Ormanlık alanlar fazla, tarım alanları sınırlıdır. Tarıma dayalı sanayi gelişmemiştir.
- II. Teke Platosu: Akdeniz Bölgesi'nde, Antalya çevresindedir. Kıyı kesimlerde seracılık ve narenciye olsa da plato kesimleri dağlık ve tarıma elverişsizdir. Tarıma dayalı sanayi yoğun değildir.
- III. Adana: Çukurova yöresinde yer alır. Geniş ovalar, verimli topraklar ve sulama imkânları sayesinde pamuk, buğday, narenciye, yer fıstığı gibi pek çok tarım ürünü yetiştirilir. Bu ürünlere dayalı olarak tekstil, gıda (yağ, un, konserve) sanayisi oldukça gelişmiştir.
- IV. Tunceli: Doğu Anadolu'da dağlık ve engebeli arazi, tarım alanları sınırlı, hayvancılık ön plandadır. Tarıma dayalı sanayi gelişmemiştir.
- V. Ağrı: Doğu Anadolu'da yüksek platolar, tarım ve hayvancılık yapılsa da sanayi tesisleri oldukça azdır. Tarıma dayalı sanayi faaliyetlerinin en fazla geliştiği alan Adana (III)'dür.

Cevap: C

44. Türkiye'de demir yolu ağı sürekli genişlemekle birlikte, bazı iller henüz ulusal demir yolu ağına bağlı değildir.

- I. İzmir: Türkiye'nin önemli demir yolu merkezlerinden biridir. Mevcut konvansiyonel hatların yanı sıra Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren projesinde çalışmalar devam etmekte olup, İzmir demir yolu ağına tam entegredir.
- II. Sinop: Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Sinop, Türkiye'de demir yolu bağlantısı olmayan illerden biridir. En yakın demir yolu bağlantısı Samsun üzerinden sağlanmaktadır ancak il merkezine ulaşan bir hat bulunmamaktadır. Samsun-Ankara YHT projesi gündemde olsa da Sinop'a uzatılması henüz plan aşamasındadır.
- III. Sivas: İç Anadolu Bölgesi'nde önemli bir demir yolu kavşağıdır. Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren hattı işletmede olup, Doğu Anadolu'ya açılan kapı konumundadır.
- IV. Adana: Akdeniz Bölgesi'nde demir yolu ağına bağlıdır.
- V. Siirt: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Siirt-Kurtalan demir yolu bağlantısı vardır. Verilen iller arasında demir yolu ulaşımı bulunmayan tek il Sinop (II)'tur.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

45. Taş kömürü, Türkiye'de özellikle Zonguldak havzasında (Kozlu, Kilimli, Karadon, Üzümez) çıkarılır. Diğer seçeneklerdeki yerleşmeler ise linyit kömürü yataklarıyla bilinir.

- A seçeneğinde; Soma: Manisa'da, linyit kömürü havzasıdır. Taş kömürü yoktur.
- B seçeneğinde; Elbistan: Kahramanmaraş'ta, Afşin-Elbistan linyit havzasıdır.
- C seçeneğinde; Kozlu: Zonguldak ilçesi, Türkiye'nin en önemli taş kömürü yataklarının bulunduğu alandır.
- D seçeneğinde; Tunçbilek: Kütahya'da, linyit yatakları vardır.
- E seçeneğinde; Yatağan: Muğla'da, linyit havzasıdır. Taş kömürü yatakları Zonguldak havzasında yoğunlaştığından, bu alanda yer alan yerleşme Kozlu'dur.

Cevap: C

46. Hakimler ve Savcılar Kurulu başkanı Adalet bakanıdır. 13 üyesi olan HSK'nin 7 üyesini TBMM 4 üyesini cumhurbaşkanı seçer. Adalet bakanı ve yardımcısı kurulun doğal üyelerindendir.

Cevap: A

47. Anayasada güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin ihlali durumunda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine dayanarak Anayasa mahkemesine bireysel başvuru yapılabilir.

Cevap: D

48. Genel ve özel af ilan etmek TBMM görevidir. Sürekli hastalık yaşlılık bunama sebebi ile af cumhurbaşkanının görevidir.

Cevap: E

49. MEMURLARA VERİLECEK DİSİPLİN CEZALARI

Uyarma

Kınama

Aylıktan kesme

Kademe ilerlemesinin durdurulması

Meslekten men

Cevap: B

50. Belediye başkanı belediye meclis üyeleri için siyasi partiden aday olunurken, mahalle muhtarlığı ve ihtiyar heyeti için siyasi partiden aday olunamaz.

Cevap: D

51. KAMU HİZMETLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Genellik eşitlik

Süreklilik

Bedelsizlik

Değişkenlik

Bir ilde ulaşımın kesintiye uğramaması kamu hizmetlerinin süreklilik ilkesi ile ilgilidir.

Cevap: C

52. Mahkemelerin verdikleri kararlar için gidilecek üst mahkeme istinaf yüksek mahkeme ise temyizdir.

Cevap: C

53. Anne babanın ergin olmayan çocukları üzerindeki hukuki tasarrufa velayet denir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

54. Sözleşmeler; kamu düzenine hukuka ahlaka aykırı olursa, konusu imkansız olursa hükümsüzdür. Borcun ödenmemesi borcu hükümsüz yapmaz.

Cevap: E

55. Alexander Fleming, 1945 Nobel Fizyoloji veya Tıp Ödülünü kazanan ve penisilini keşfeden İskoç bir biyologdur.

Cevap: D

56. İbn Haldun'un en ünlü eserlerinden olan Mukaddime; iktisat, tarih, sosyoloji ve siyaset gibi birçok sosyal bilim alanıyla ilgili görüşleri barındıran bir eserdir.

Cevap: C

57. Hedefi Türk dili, tarihi ve kültürü gibi konularda eğitim-öğretim gerçekleştirmek olan Yunus Emre Enstitüsü 2007 yılında kurulmuştur.

Cevap: B

58. Hece şiirinin son şairi denilebilecek şairler arasında olan Ahmet Muhip Dıranas şiirde ahenge ve sese önem vermiştir. Fahriye Abla şiiri en ünlü şiirlerinden biridir.

Cevap: C

59. Kırşehir 2019 yılında müzik alanına dahil edilmiştir.

Cevap: A

60. Osman Hamdi Bey'e ait olan Kur'an Okuyan Kız tablosunda; kırmızı eşarplı bir kız, sabah saatlerinde Kur'an'ı Kerim okumaktadır. Eser 6.3 milyon sterline satılarak bir Türk ressamına ait en pahalı resim ünvanını almıştır.

Cevap: E

